

Київський університет імені Бориса Грінченка
Історико-філософський факультет
Кафедра історії України

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
Олексій Жильцов
« 30 » 09 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Українські студії: Історія української культури
для студентів

спеціальності	061 Журналістика
освітнього рівня	першого (бакалаврського)
освітньої програми	061.00.05 Міжнародна журналістика

Київ – 2020

Розробник:

Іванюк Олег Леонідович, доцент кафедри історії України, кандидат історичних наук,
доцент

Викладач:

Іванюк Олег Леонідович, доцент кафедри історії України, кандидат історичних наук,
доцент

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри історії України.

Протокол від від 29 серпня 2019 року № 1

Завідувач кафедри _____ (О. О. Салата)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми 061

Журналістика(Міжнародна журналістика) _____ 20__р.

Гарант освітньої програми _____.

Робочу програму перевірено

_____ 20__р.

Заступник декана _____.

Пролонговано:

на 2010/2011 н. р. _____ (Салата О.О.), «17» 19 2010 р., протокол № 1.

на 20__/20__ н. р. _____ (_____), «____» ____ 20__ р., протокол № ____.

на 20__/20__ н. р. _____ (_____), «____» ____ 20__ р., протокол № ____.

на 20__/20__ н. р. _____ (_____), «____» ____ 20__ р., протокол № ____.

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
<i>«Українські студії»</i>		
<i>Вид дисципліни</i>	<i>обов'язкова</i>	-
<i>Мова викладання, навчання, оцінювання</i>	<i>українська</i>	-
<i>Загальний обсяг кредитів / годин</i>	<i>4 / 120</i>	-
<i>Курс</i>	<i>1</i>	-
<i>Семестр</i>	<i>1</i>	-
<i>Кількість змістових модулів з розподілом:</i>	<i>1</i>	-
<i>Обсяг кредитів</i>	<i>4</i>	-
<i>Обсяг годин, у тому числі:</i>	<i>120</i>	-
<i>Аудиторні</i>	<i>42</i>	-
<i>Модульний контроль</i>	<i>8</i>	-
<i>Семестровий контроль</i>	<i>30</i>	-
<i>Самостійна робота</i>	<i>40</i>	-
<i>Форма семестрового контролю</i>	<i>екзамен</i>	-

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Українські студії» спрямована на набуття студентами *загальних гуманітарних компетентностей*:

- *вправності мислення* (здатності до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, до виявлення в інформаційних даних і концептах хиб і вразливих місць, суперечностей і неповноти аргументації, готовності до пізнання нового, до неперервного навчання з опануванням нових знань та стратегій/способів мислення);
- *розвиненості рефлексії* (критичності та самокритичності мислення, схильності до верифікації отриманих результатів, турботи про якісне виконання професійних завдань);
- *інтелектуальної комунікації* (толерантності до інакшої думки, навички публічного мовлення, здатності ясно і виразно висловлюватися у процесі комунікації, навичок роботи у групі, відкритості, здатності сприймати і враховувати зауваги, оптимізувати власну позицію у процесі обговорення, налаштованості на діалог);
- *мовно-текстологічної здатності* (аналіз та інтерпретація гуманітарного тексту – спроможність виокремити і відтворити смислову структуру тексту, оцінити послідовність і валідність аргументації, виділити продуктивні ідеї, здатності порівнювати зміст різних текстів, шукати та узагальнювати інформацію з досліджуваної проблеми, навичок написання аналітичних і публіцистичних гуманітарних текстів, реферування, створення систематизованих оглядів спеціальної літератури, дотримання стандартів академічного оформлення тексту);
- *особистісної ціннісно-вольової налаштованості* (інтелектуального сумління, академічної доброчесності, розуміння необхідності відповідального ставлення до роботи, чіткого і своєчасного виконання обов'язків, здатності працювати у колективі та самотійно, виявляти ініціативу, уникати некритичного слідування авторитетам, життєво та фахово реалізовувати себе на основі ціннісно-світоглядних надбань людства, що нерозривно поєднано з навичками критичного мислення, опануванням і обстоюванням громадянських чеснот і прав, соціальною

відповідальністю, а також патріотичним піклуванням про продуктивний розвиток держави і суспільства, розуміти світоглядні, правові, соціальні, економічні, культурно-історичні, духовно-моральні питання, що виходять за межі фахової спеціалізації, завдяки чому відповідально та ефективно діяти у різних суспільних контекстах, сприяючи позитивному розв'язанню нагальних проблем).

2. Результати навчання за дисципліною

- знати головні факти, події та процеси в історико-культурній спадщині українського народу, основні підходи до вивчення історії культури;
- вміти виявляти взаємозв'язки між соціокультурними процесами у минулому та сучасністю;
- вміти організовувати практичне вирішення проблем історичної пам'яті та охорони матеріальної й нематеріальної культурної спадщини України;
- вміти визначати взаємозалежності глобалізаційних процесів і міжнаціональних та міжетнічних відносин у культурному контексті;
- вміти дискутувати щодо минувшини та перспектив розвитку української культури;
- вміти доводити історичну своєрідність, культурне та етнонаціональне розмаїття України;
- дотримуватися концепції міжнаціонального і міжкультурного діалогу в Україні;
- вміти співпрацювати з носіями різних історичних і культурних цінностей;
- виявляти самостійність і соціальну відповідальність, громадянські та патріотичні чесноти при виконанні професійних обов'язків;
- визнавати роль і значення вітчизняної культурної спадщини у процесі євроінтеграції України.

3. Структура навчальної програми

Тематичний план для денної форми навчання

Назви змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна					Самостійна
		Лекції	Семинари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1 <i>Україна у світовому цивілізаційному процесі. Соціокультурні виміри доби Середньовіччя</i>							
Тема 1. Україна як цілісність: етнонаціональний вимір і ментальність	11	2	2				5
Тема 2. Культура України-Русі домонгольської доби (кін. X – пер. пол. XIII ст.)	15	4	4				5
Тема 3. Культура України-Русі пізнього середньовіччя (др. пол. XIII – XVI ст.)	11	2	2				5
Модульний контроль	4	4					
Разом	39	8	8				15
Змістовий модуль 2 <i>Модернізаційні процеси в українській культурі і світовому контексті: від ранньомодерного часу до постмодерну</i>							
Тема 4. Українська культура раннього нового часу (XVII–XVIII ст.)	11	2	2				5
Тема 5. Українська культура першої половини XIX ст.	11	2	2				5
Тема 6. Українська культура другої половини XIX ст.	11	2	2				5
Тема 7. Українська культура першої третини XX ст.	13	4	2				5
Тема 8. Українська культура в умовах тоталітаризму та посттоталітарного суспільства	16	4	4				5
Модульний контроль	4	4					
Разом	66	14	12				25
Підготовка до проходження контрольних заходів	30	30					
Усього	120	22	20				40

4. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Україна як цілісність: етнонаціональний вимір і ментальність

Тематичний план:

1. Поняття «народ» і «нація»: теоретичне підґрунтя та український контекст.
2. Назви і самоназви території розселення етносу та утворення нації.
3. Ментальність українців як чинник націєтворення.
4. Історія культури: між «культурою» та «історією».
5. З глибин віків»: прадавній культурний спадок українських земель.
6. Язичництво давніх слов'ян як світогляд та релігійна система.

Основні поняття теми: народ, нація, ментальність, «уявлені спільноти», «винайдення традиції», історико-культурний процес, міфологія і релігія давніх слов'ян.

Рекомендована література:

1. Калакура Я. С. Українська культура: цивілізаційний вимір / Я. С. Калакура, О. О. Рафальський, М. Ф. Юрій. – К. : ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2015. – 496 с.
2. Касьянов Г.В. Теорії нації та націоналізму. – К. : Либідь, 1999. – 352 с.
3. Лекції з історії світової та вітчизняної культури: навч. посібник / за ред. А. В. Яртия. – Львів : Світ, 2005. – 568 с.
4. Попович М. В. Нарис історії культури України / М. В. Попович. – К. : АртЕк, 2001. – 728 с. : іл.
5. Чижевський Д. «Український народний характер і світогляд» // «Нариси з історії філософії на Україні» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://litopys.org.ua/chyph/chyph03.htm>.

Тема 2. Культура України-Русі домонгольської доби

(кін. X – пер. пол. XIII ст.)

Тематичний план:

1. Християнізація Русі та її культурне значення. Феномен двовір'я.
2. Мова, писемність, освіта.
3. Література Русі-України.
4. Культурна стратифікація суспільства.
5. Естетично-філософська основа художньої культури домонгольської України.
6. Архітектура у колі мистецтв.

Основні поняття теми: християнізація, рецепція східнохристиянських культурних традицій, двовір'я, типи культури: сакральна, світська, міська, сільська,

елітарна, масова, освіта, книжність, основні форми культуротворення: література, архітектура, образотворче мистецтво, музика.

Рекомендована література:

1. Житіє преподобного отця нашого Феодосія, Ігумена Печерського / [Електронний ресурс]. – Режим доступу. – <http://litopys.org.ua/oldukr2/oldukr60.htm>
2. Історія української культури : у 5 т. / Б. Є. Патон (голов. ред.) ; НАН України. – К. : Наукова думка, 2001. т. 2:Українська культура XIII – першої половини XVII століть. – 2001. – 845 с.
3. Калакура Я. С. Українська культура: цивілізаційний вимір / Я. С. Калакура, О. О. Рафальський, М. Ф. Юрій. – К. : ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2015. – 496 с.
4. Лекції з історії світової та вітчизняної культури: навч. посібник / за ред. А. В. Яртия. – Львів : Світ, 2005. – 568 с.
5. Шейко В. М. Історія української культури: навчальний посібник / В. М. Шейко, Л. Г. Тишевська. – К. : Кондор, 2006. – 264 с.

Тема 3. Культура України-Русі пізнього середньовіччя

(др. пол. XIII – XVI ст.)

Тематичний план:

1. Цивілізаційні виміри пізньосередньовічної культури України-Русі
2. Релігія і церква у соціокультурних процесах слов'янського Проторенесансу.
3. Інтелектуальне життя в Україні пізнього Середньовіччя: на перетині культурного традиціоналізму та ренесансних впливів.
4. Художня культура України: від Середньовіччя до Ренесансу.

Основні поняття теми: занепад візантійської цивілізації, зростання західноєвропейського культурного впливу на Україну-Русь, реформаційний і контрреформаційний рухи, братства, готичне мистецтво, Ренесанс (Відродження), гуманізм.

Рекомендована література:

1. Історія української культури : у 5 т. / Б. Є. Патон (голов. ред.) ; НАН України. – К. : Наукова думка, 2001. т. 2:Українська культура XIII – першої половини XVII століть. – 2001. – 845 с.
2. Калакура Я. С. Українська культура: цивілізаційний вимір / Я. С. Калакура, О. О. Рафальський, М. Ф. Юрій. – К. : ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2015. – 496 с.
3. Крижанівський О.П. Історія церкви та релігійної думки в Україні: У 3. кн. / О.П. Крижанівський, С.М. Плохій, В.І. Ульяновський. – К., 1994.

4. Лекції з історії світової та вітчизняної культури: навч. посібник / за ред. А. В. Яртия. – Львів : Світ, 2005. – 568 с.
5. Микитась В.Л. Давньоукраїнські студенти і професори / В.Л. Микитась. – К. : Абрис, 1994. – 288 с. – режим доступу: <http://litopys.org.ua/mykytas/myk.htm>.
6. Українське мистецтво: навчальний посібник: у 3-х частинах / Д. П. Кривавич, В. А. Овсійчук, С. О. Черепанова. – Ч. 2 – Львів : Світ, 2004. – 268 с.

Тема 4. Українська культура раннього нового часу

(XVII–XVIII ст.)

Тематичний план:

1. Загальні тенденції соціокультурного розвитку України у ранній новий час.
2. Освітні процеси в Україні ранньонového часу. Київ як культурний осередок.
3. Ідеї бароко в архітектурі: від «католицького» до «козацького» бароко.
4. Живопис бароко на українських теренах.
5. Зародження театру як мистецької форми. Музична культура.

Основні поняття теми: бароко, просвітництво, Києво-Могилянська академія, релігійний живопис, парсуна, козацькі ікони.

Рекомендована література:

1. Гурбик А. О. Українське суспільство на зламі середньовіччя і нового часу: нариси з історії ментальності та національної свідомості / А.О. Гурбик, О.І. Гуржій, В.М. Матях, В.М. Ричка, К.І. Салій. – К., 2001.
2. Історія української культури : у 5 т. / Б. Є. Патон (голов. ред.) ; НАН України. – К. : Наукова думка, 2001. – т. 3: Українська культура другої половини XVII – XVIII століть. – 2003. – 845 с.
3. Когут З.-Є. Коріння ідентичності: Студії з ранньомодерної та модерної історії України. — К., 2004.
4. Крижанівський О.П. Історія церкви та релігійної думки в Україні: У 3. кн. / О.П. Крижанівський, С.М. Плохій, В.І. Ульяновський. – К., 1994. Лекції з історії світової та вітчизняної культури: навч. посібник / за ред. А. В. Яртия. – Львів : Світ, 2005. – 568 с.
5. Попович М. В. Нарис історії культури України / М. В. Попович. – К. : АртЕк, 2001. – 728 с. : іл.
6. Сковорода Г. Розмова п'яти подорожніх про істинне щастя в житті [Електронний ресурс] / Г. Сковорода // Філософські трактати. – Режим доступу: <http://scovoroda.info/ft.php>.

Тема 5. Українська культура першої половини ХІХ ст.

Тематичний план:

1. Культурний процес в контексті формування української нації.
2. Культурні осередки Наддніпрянської України.
3. Стан культури на західних теренах України.
4. Мистецьке життя 1-ї половини ХІХ ст.

Основні поняття теми: національно-культурне відродження, традиціоналізм, локальний патріотизм, класицизм, романтизм, університети, інтелігенція, салонна культура.

Рекомендована література:

1. Історія української культури : у 5 т. / Б. Є. Патон (голов. ред.) ; НАН України. – К. : Наукова думка, 2001. – т. 4, кн. 1: Історія української культури першої половини ХІХ. – 2008. – 1008 с.
2. Калакура Я. С. Українська культура: цивілізаційний вимір / Я. С. Калакура, О. О. Рафальський, М. Ф. Юрій. – К. : ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2015. – 496 с.
3. Лекції з історії світової та вітчизняної культури: навч. посібник / за ред. А. В. Яртия. – Львів : Світ, 2005. – 568 с.
4. Попович М. В. Нарис історії культури України / М. В. Попович. – К. : АртЕк, 2001. – 728 с. : іл.
5. Українське мистецтво: навчальний посібник: у 3-х томах / Д. П. Кривавич, В. А. Овсійчук, С. О. Черепанова. – Ч. 2 – Львів : Світ, 2004. – 268 с.

Тема 6. Українська культура другої половини ХІХ ст.

Тематичний план:

1. Культурний ландшафт України другої половини ХІХ ст.
2. Розвиток освіти та науки.
3. Еволюційні процеси у царині художньої культури: від реалізму до модернізму.

Основні поняття теми: національно свідомо інтелігенція, громадівський рух, наукові товариства, позитивізм, реалізм.

Рекомендована література:

1. Історія української культури : у 5 т. / Б. Є. Патон (голов. ред.) ; НАН України. – К. : Наукова думка, 2001. т. 4, кн. 2: Історія української культури другої половини ХІХ століття. – 2005. – 1296 с.
1. Калакура Я. С. Українська культура: цивілізаційний вимір / Я. С. Калакура, О. О. Рафальський, М. Ф. Юрій. – К. : ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2015. – 496 с.

с.

2. Лекції з історії світової та вітчизняної культури: навч. посібник / за ред. А. В. Яртия. – Львів : Світ, 2005. – 568 с.

3. Попович М. В. Нарис історії культури України / М. В. Попович. – К. : АртЕк, 2001. – 728 с. : іл.

4. Українське мистецтво: навчальний посібник: у 3-х томах / Д. П. Кривавич, В. А. Овсійчук, С. О. Черепанова. – Ч. 2 – Львів : Світ, 2004. – 268 с.

Тема 7. Українська культура першої третини ХХ ст.

Тематичний план:

1. Соціокультурні процеси в Україні на початку ХХ ст.: національний та європейський контекст.

2. Українська революція та українізація як явища культури. Стан освіти та науки.

3. Літературно-мистецьке життя 1900-х – 1920-х рр.

4. Особливості розвитку культури в Західній Україні і в емігрантському середовищі.

Основні поняття теми: модернізм, модерн, імпресіонізм, абстрактне мистецтво, футуризм, українізація, «Розстріляне Відродження», Всеукраїнська академія наук, авангардизм, бойчукісти, «хвильовизм», соцреалізм.

Рекомендована література:

1. Історія української культури : у 5 т. / Б. Є. Патон (голов. ред.) ; НАН України. – К. : Наукова думка, 2001. т. 5, кн. 1. Українська культура ХХ – початку ХХІ. – 2011. – 863 с.

2. Веселовська Г.І. Український театральний авангард. – К., 2010. http://www.mari.kiev.ua/PDF_2011/Veselovska.pdf

3. Калакура Я. С. Українська культура: цивілізаційний вимір / Я. С. Калакура, О. О. Рафальський, М. Ф. Юрій. – К. : ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2015. – 496 с.

4. Попович М. В. Червоне століття / М. В. Попович. – К. : АртЕк, 2005. – 888 с.

5. Розстріляне відродження: Антологія 1917–1933: Поезія – проза – драма – есей / Упорядкув., передм., післям. Ю. Лавріненка; Післямова Є. Сверстюка. – К., 2008.

6. Український авангард 1910–1930 років: Альбом / Вступ. стаття та упоряд. Д. Горбачов. – К., 1996.

7. Шкандрій М. Модерністи, марксистки і нація. Українська літературна дискусія 1920-х років. – К., 2006.

Тема 8. Українська культура в умовах тоталітаризму

та посттоталітарного суспільства

Тематичний план:

1. Культурний процес в умовах сталінського тоталітарного режиму: 1930-ті – 1950-ті рр.
2. Культурна ситуація під час розкладу тоталітаризму: 1960-ті – 1980-ті рр.
3. Розвиток української культури в посттоталітарному суспільстві.
4. Культурне життя української діаспори

Основні поняття теми: науково-технічна революція, шістдесятництво, конформізм і нонконформізм (андеграунд), наївне мистецтво, постмодернізм, глобалізація, мультикультуралізм.

Рекомендована література:

1. Калакура Я. С. Українська культура: цивілізаційний вимір / Я. С. Калакура, О. О. Рафальський, М. Ф. Юрій. – К. : ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2015. – 496 с.
2. Меднікова Г. С. Українська і зарубіжна культура ХХ століття: навчальний посібник / Г. С. Меднікова. – К. : Знання, 2002. – 215 с.
3. Тарашинська Л. Українське шістдесятництво: профілі на тлі покоління. (Історико-літературний та поетикальний аспекти). – К., 2010.
4. Попович М. В. Червоне століття / М. В. Попович. – К.: АртЕк, 2005. — 888 с.
5. Українська культура: історія і сучасність: навчальний посібник; [ред. С. О. Черепанова]. – Л. : Світ, 1994. – 456 с.
2. Роготченко О.О. Соціалістичний реалізм і тоталітаризм. – К., 2007. – Режим доступу: http://www.mari.kiev.ua/PDF/Rogotchenko_SOCCREALISM.pdf
3. Тарашинська Л. Українське шістдесятництво: профілі на тлі покоління. (Історико-літературний та поетикальний аспекти). – К., 2010.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	4	4	7	7
Відвідування семінарських занять	1	4	4	6	6
Відвідування практичних занять	1	-	-	-	-
Робота на семінарському занятті	10	4	40	6	60
Робота на практичному занятті	10	-	-	-	-
Лабораторна робота	10	-	-	-	-
Виконання завдань для самостійної роботи	15	1	15	2	30
Виконання модульної роботи	25	2	50	2	50
Виконання ІНДЗ	30	-	-	-	-
	Разом	-	113	-	153
Максимальна кількість балів: 266					
Розрахунок коефіцієнта: $60:266=0,22$					

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Самостійна робота студентів полягає в опрацюванні джерел і аналітичній роботі над ними. Список джерел:

1. Чижевський Д. «Український народний характер і світогляд» // «Нариси з історії філософії на Україні» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://litopys.org.ua/chyph/chyph03.htm>.

2. Житіє преподобного отця нашого Феодосія, Ігумена Печерського / [Електронний ресурс]. – Режим доступу. – <http://litopys.org.ua/oldukr2/oldukr60.htm>.

3. Іларіон «Слово про Закон і Благодать» [Електронний ресурс] / Іларіон. – Режим доступу: <http://litopys.org.ua/oldukr/ilarion.htm>

4. Оріховський С. «Лист до Яна Франциска Коммендоні про себе самого». 1564 р. [Електронний ресурс] / С. Оріховський. – Режим доступу: <http://litopys.org.ua/human/hum13.htm>.

5. Сковорода Г. Розмова п'яти подорожніх про істинне щастя в житті [Електронний ресурс] / Г. Сковорода // Філософські трактати. – Режим доступу: <http://scovoroda.info/ft.php>

6. Антонович В. [Електронний ресурс] Записка в справі обмежень української мови/ В. Антонович // Режим доступу: <http://litopys.org.ua/anton/ant08.htm>.

7. Хвильовий М. Про «сатану в бочці», або Про графоманів, спекулянтів та інших «просвітян» [Електронний ресурс] / М. Хвильовий. – Режим доступу: http://uk.wikisource.org/wiki/%D0%9A%D0%B0%D0%BC%D0%BE_%D0%B3%D1%80%D1%8F%D0%B4%D0%B5%D1%88%D0%B8/%D0%9F%D1%80%D0%BE_%D1%81%D0%B0%D1%82%D0%B0%D0%BD%D1%83_%D0%B2_%D0%B1%D0%BE%D1%87%D1%86%D1%96

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль здійснюється у формі написання студентом модульної контрольної роботи.

Орієнтовні питання модульної контрольної роботи:

1. Дайте визначення понять: «етнос», «винайдення традиції», ментальність
2. Охарактеризуйте, яку історію побутування мала назва «Україна» в окремі історичні етапи та визначте, коли і чому саме вона отримала статус найменування для держави.
3. Визначте, в якій спосіб язичницький світогляд давніх слов'ян виявився в мистецтві, наведіть приклади.
4. Охарактеризуйте наслідки християнізації в українській культурі доби Київської Русі.
5. Охарактеризуйте вплив Ренесансу на культуру України кінця XV – XVI ст.: освіта, інтелектуальне життя, мистецтво.
6. Визначте, в який спосіб в українській культурі доби бароко (XVII – середина XVIII ст.) поєдналися загальноєвропейські та національні ознаки (наука, освіта, мистецтво).
7. Визначте, яку роль відіграла полемічна література в Україні у вирішенні релігійно-конфесійних проблем на межі XVI – XVII ст.
8. Визначте етапи у розгортанні громадівського руху в українських землях у другій половині XIX ст. та коротко охарактеризуйте результати кожного з них.
9. Проаналізуйте, які наслідки для української культури мав процес українізації 1920-х років на теренах «підрадянської України».
10. Чому з культурницького руху українських шістдесятників 1960-х рр. народився дисидентський опір владі в Україні? Обґрунтуйте власну думку.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Формою семестрового контролю є письмовий екзамен, під час якого студенти повинні дати відповіді на питання, що відбивають зміст навчальної програми. При оцінюванні відповідей враховуються їх аргументованість, рівень обізнаності з фактичним матеріалом та його новітніми науковими концептуальними репрезентаціями.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю:

1. Визначення понять «етнос» і «нація», їх співвідношення у світовій науці.
2. Етнічні, національні та територіальні назви (Русь, Україна, Рутенія, Роксоланія, Малоросія).
3. Питання ментальності українського народу у процесі творення нації.
4. Прадавній культурний спадок українських земель.
5. Втілення світоглядних уявлень давніх слов'ян у продуктах культури.
6. Християнізація Русі-України як культурна революція.
7. Соціальне розшарування суспільства Київської Русі з кінця X ст. та його вплив на культуру.
8. Освіта та література України доби Київської Русі.
9. У камені та фарбі: художня культура княжої доби в Україні.
10. «Житіє Феодосія Печерського» Нестора як зразок агіографії Київської Русі: зміст і ідеї.
11. Центральний герой «Житія Феодосія Печерського» Нестора: між родиною, вірою, церквою та владою.
12. Особливості цивілізаційного розвитку українських земель XIV– початку XVII ст.: (поява інтелектуальної еліти, культурні центри).
13. Острог як культурний центр за часів В.-К. Острозького (відкриття колегії, видавнича діяльність тощо).
14. Братства і братські школи в Україні другої половини XVI – початку XVII ст. як явище культури.
15. Освіта в українських землях від початку XIV ст. до середини XVII ст.
16. Полемічна література як форма релігійно-конфесійного протистояння в українському соціумі межі XVI–XVII ст.
17. Книгодрукування в Україні з кінця XV до початку XVII ст. як явище культури Ренесансу.
18. Від Середньовіччя до Ренесансу: архітектура та образотворче мистецтво України XIV– VI ст.
19. Українське бароко в архітектурі та малярстві XVII – XVIII ст.: європейський контекст і національна специфіка.
20. «Католицьке бароко» та «козацьке бароко» в архітектурі України 2-й пол. XVII – середині XVIII ст.
21. Київ як культурний центр доби бароко: освіта, мистецтво, діяльність меценатів.
22. Література і театр в Україні доби бароко.

23. Стан освіти в українських землях у XVII – XVIII ст.: Києво-Могилянська академія, Львівський університет, православні, єзуїтські та василіанські колегіуми.
24. Києво-Могилянська академія як визначний культурно-освітній заклад в Україні XVII–XVIII ст.?
25. Г. Сковорода як філософ, виразник ідей Просвітництва в Україні.
26. Проблема пошуків щастя людиною у діалозі Г. Сковороди «Розмова п'яти подорожніх про істинне щастя в світі».
27. Культурне життя в Україні першої половини XIX ст. в контексті культурно-національного відродження.
28. Інтелектуали Наддніпрянської України першої половини XIX століття, їхній внесок у становлення української культури Нового Часу.
29. Відкриття вищих навчальних закладів в Україні 1-ї половини XIX ст.
30. Розвиток суспільної думки і культурно-просвітницькі та культурно-політичні організації в Україні 1830-х – 1840-х рр.
31. Культурно-просвітницькі та культурно-політичні організації в Україні 1830-х – 1840-х рр.
32. Діяльність товариства «Руська Трійця» у Львові (1830-ті роки).
33. Діяльність Кирило-Мефодіївського братства в Україні середини 1840-х рр.
34. Архітектура класицизму в українських землях з 1790-х до 1850-х рр.
35. Зміст і періодизація «громадівського руху» в Україні 2-ї половини XIX ст.
36. Культурно-просвітницька діяльність «громад» в Україні 2-ї половини XIX ст.
37. Мова як важіль суспільного впливу: «Записка у справі обмежень української мови» В. Антоновича.
38. Школа, університет, наукове товариство: стан освіти в українських землях 1860-х – 1890-х рр.
39. Провідні процеси в українському мистецтві 2-ї половини XIX ст.: реалізм, «український національний стиль».
40. Українська культура за часів революційних змін (1917 – 1922 роки).
41. Процес українізації та його вплив на становлення української культури 1920-х років.
42. Діяльність представників української культури (1920-ті – початок 1930-х років): архітектура, малярство.
43. Стан української культурної спадщини в західних регіонах України: 1920-ті – 1930-ті роки.
44. Культура радянської України 1930-х рр.: уніфікація форм, запровадження «соціалістичного реалізму».
45. Культурна ситуація в Україні 1940-х – початку 1950-х рр.: культура в умовах війни, відбудови та репресій.
46. Оновлення культурного життя в Україні за часів «політичної відлиги» другої половини 1950-х – середини 1960-х років.
47. Культурно-мистецька діяльність українських «шістдесятників».
48. Становлення «руху дисидентів» в Україні на межі 1960-х – 1970-х років та відбиття цього процесу в культурі.

49. Які події кінця 1980-х початку 1990-х років засвідчили зміни у культурній ситуації в Україні?

50. Культурний процес в Україні після набуття незалежності: «позитив» і «негатив».

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

5. Навчально-методична картка дисципліни

Модулі (назви, бали)	Змістовий модуль 1.		Змістовий модуль 2.	
Лекції (теми, бали)	Культура східних слов'ян дохристиянської доби. 1	Культура України-Русі домонгольської доби. 2	Українська культура пізнього середньовіччя. 1	Українська культура раннього нового часу. 1
Семінарські заняття (теми, бали)	Культура східних слов'ян дохристиянської доби. 1	Культура України-Русі домонгольської доби. 2	Українська культура пізнього середньовіччя. 1	Українська культура раннього нового часу. 1
СР (бали)	5			
Поточний контроль (вид, бали)	Відповідь на семінарському занятті – 10			
Модульний контроль (бали)	Модульна контрольна робота – 25			
Підсумковий Контроль	Екзамен			

6. Рекомендовані джерела

Основні:

1. Калакура Я. С. Українська культура: цивілізаційний вимір / Я. С. Калакура, О. О. Рафальський, М. Ф. Юрій. – К. : ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2015. – 496 с.
2. Попович М. В. Нарис історії культури України / М. В. Попович. – К. : АртЕк, 2001. – 728 с. : іл.
3. Українська культура: історія і сучасність: навчальний посібник; [ред. С. О. Черепанова]. – Л. : Світ, 1994. – 456 с.
4. Шейко В. М. Історія української культури: навчальний посібник / В. М. Шейко, Л. Г. Тишевська. – К. : Кондор, 2006. – 264 с.

Додаткові:

1. Гнатюк О. Прощання з імперією: Українські дискусії про ідентичність. – К., 2005. – 528 с.
2. Гурбик А. О. Українське суспільство на зламі середньовіччя і нового часу: нариси з історії ментальності та національної свідомості / А.О. Гурбик, О.І. Гуржій, В.М. Матях, В.М. Ричка, К.І. Салій. – К., 2001.
3. Грицак Я. Страсті за націоналізмом: стара історія на новий лад : есеї / Я. Грицак. – К. : Критика, 2011. - 350 с.
4. Єкельчик С. Українофіли: світ українських патріотів другої половини ХІХ століття / С. Єкельчик. – К. : КІС, 2010. – 272 с.
5. Ісаєвич Я. Українське книговидання: витоки, розвиток, проблеми. — Л., 2002.
6. Касьянов Г.В. Теорії нації та націоналізму. – К., 1999.
7. Когут З.-Є. Коріння ідентичности: Студії з ранньомодерної та модерної історії України. — К., 2004.
8. Історія української культури : у 5 т. / Б. Є. Патон (голов. ред.) ; НАН України. – К. : Наукова думка, 2001.
  - т. 1: Історія культури давнього населення України. – 2001. – 1135 с.
  - т. 2: Українська культура ХІІІ – першої половини ХVІІ століть. – 2001. – 845 с.
  - т. 3: Українська культура другої половини ХVІІ – ХVІІІ століть. – 2003. – 845 с.
  - т. 4, кн. 1: Історія української культури першої половини ХІХ. – 2008. – 1008 с.
  - т. 4, кн. 2: Історія української культури другої половини ХІХ століття. – 2005. – 1296 с.
  - т. 5, кн. 1. Українська культура ХХ – початку ХХІ. – 2011. – 863 с.
  - т. 5, кн. 2: Українська культура ХХ – початку ХХІ століть. – 2011. – 1032.
  - т. 5, кн. 3: Культура та розвиток науки і технологій в Україні – 2012. – 950 с
  - т. 5, кн. 4: Проблеми функціонування, збереження і розвитку культури в Україні – 2013. – 943 с.
9. Когут З.-Є. Коріння ідентичности: студії з ранньомодерної та модерної історії України / З.-Є. Когут. – К., 2004.
10. Крижанівський О.П. Історія церкви та релігійної думки в Україні: У 3. кн. / О.П. Крижанівський, С.М. Плохій, В.І. Ульяновський. – К., 1994.

11. Микитась В.Л. Давньоукраїнські студенти і професори / В.Л. Микитась. – К., 1994.
12. Огієнко І. Українська культура: коротка історія культурного життя українського народу / І. Огієнко. – К. : Довіра, 1992. – 140 с.
13. Плохій С. Походження слов'янських націй: Домодерні ідентичності в Україні, Росії та Білорусі. – К., 2015. Українське мистецтво: навчальний посібник: у 3-х частинах / Д. П. Крвавич, В. А. Овсійчук, С. О.
14. Українська ідентичність і мовне питання в Російській імперії: спроба державного регулювання (1847–1914). Збірник документів і матеріалів. – К.: Ін-т історії України НАН України, 2013. – LXII; 810 с.: іл
15. Феномен української культури: зб. наук. праць; [відп. ред.. В. Шинкарук, Є. Бистрицький]. – К. : Фенікс, 1994. – 470 с.

Ресурси Інтернету:

- a. Historians: нтернет-мережа гуманітаріїв в Україні і світі. – Режим доступу: <http://historians.in.ua/>.
- b. Zabytki: сайт про пам'ятки культури України. – Режим доступу: <http://zabytki.in.ua/uk/about/>.
- c. Електронна бібліотека LIB.com.ua. – Режим доступу: <http://www.lib.com.ua/books/6/383n1.html>.